У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 168. ЧЕТВЕР, 17-го ВЕРЕСНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 17, 1970 No. 168. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 16 вересня 1970

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРОСИТЬ КОНГРЕС схвалити 28 мільйонів долярів на те, щоб можна було звербувати й вишколити 2,500 вартових, які пильнували б пасажирських літаків та не дозволяли б повітряним піратам захоплювати літаки. Формально проєкт в цій справі переслав до Конгресу Департамент Транспортових Справ. Плян встановити озброєну сторожу виник тоді, коли палестинські войовничі араби захопили були чотири літаки з пасажирами та змусили летіти до Йорданії.

БІЛИЙ ДІМ ПРО ДОПОМОГУ КОЛЕДЖАМ, в яких навчаються негритянські студенти. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер спростовує твердження президентів 9-ох коледжів із чорними учнями, що Уряд президента Ніксона не хоче фінансово підтримувати академічних негритянських шкіл. Зіґлер пригадує, що Уряд видав був додаткових 29 мільйонів долярів для негритянських коледжів в цьому році. В цій справі Зіґлер наводив листа Германа Р. Бренсона з подякою Президентові за ці додаткові фонди. Зіґлер цитував ще уривки листа з серпня ц. р., в яких дякується Ніксонові за допомогу.

ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА ЗСА І АФП-КІО, зізнаючи в Конґресі, заявилися проти урядового проєкту про податок від газоліни з домішкою оливи та від проєкту продовжити в теперішній висоті податок від продажу авт і від телефонічних розмов. Проєктується також прискорити стягання податку від нерухомостей і від дарунків. Коли б ці всі податки були схвалені з важністю від 1-го жовтня, то державна скарбниця мала б прибуток 3.2 більйона долярів. Представник Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Андрю Дж. Біміллер виступив проти урядового проєкту. Це саме зробив і представник Торговельної Палати Вокер Вінтер.

НАЙБІЛЬШИЙ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ БАНК Ди Ферст Пенсилвенія Бенкінґ енд Траст Компані повідомив 15-го вересня, що він зменшує відсотки з 8-ох до 7.5, і то від „зараз". Це перший випадок, що великий банк зменшив відсотки, бо це були зробили вже кілька менших банків, які не можуть мати більшого значення в економічному житті. Інші банки у Філядельфії зареаґували неприхильно на рішення Пенсилвенійського банку, твердячи, що його директор Джан Р. Бантінґ зробив це для зовнішнього ефекту, а не на основі економічних засад. Інші великі банки в Чикаґо, Ню Йорку і Сан Франсіско кажуть, що ще завчасно зменшувати відсотки.

ГОЛОВА КРАЙОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖІНОК пані Ейлін С. Гернандез на пресовій конференції в домі ІВКА оскаржувала Уряд президента Ніксона в тому, що він не здійснює тих обіцянок, які зробив був жінкам під час виборчої кампанії в 1968-му році. Ніксон обіцяв жінкам підтримувати домагання рівних прав із чоловіками. Пані Гернандез сказала: „Він нас обманув. Ані він, ані ніхто з його Уряду не зробив нічого, щоб допомогти жінкам". Жінки погрожують Ніксонові. У виборах 1972-го року буде на 4 і півмільйона більше жіночих виборців, як чоловічих.

У СВІТІ

ЧІЯНГ КАЙ-ШЕК ЗАПРОПОНУВАВ був вислати на протикомуністичний фронт до Південного В'єтнаму китайське військо з Тайвані (Формози), але Америка відкинула ту пропозицію, лякаючись, що це спровокує Комуністичний Китай встрянути активно у В'єтнамську війну. Тепер — повідомляють газети — названий президент Вільного Китаю готов поставити на ноги 5 дивізій, які пішли б з допомогою Камбоджі. ЗСА і Камбоджа, мабуть, так само не захочуть такої ризиковної з політичного боку допомоги, яка могла б стягнути на Камбоджу навалу комунокитайських військ.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ВИЯВИВ, що терористом, який згинув під час спроби схопити над Голляндією ізраїльський літак, був американський громадянин Патрік Джозеф Анґелльо, якого батько, лікар, жив в Лос Анджелесі, Каліфорнія. Патрік Джозеф Анґелльо, студент Каліфорнійського університету, виїхав в останніх роках до Нікараґви з своєю родиною і отримав ступінь „мастера" в університеті в Чіле. Коли і яким чином він пристав до арабських партизанів — не відомо. Тіло Анґелльо знаходиться все ще в Лондоні, де — у в'язниці — перебуває його оцілíла спільниця, арабська терористка Леіля Халед.

ПАПА ПАВЛО VI ВИГОЛОСИТЬ „звернення до Азії" під час свого перебування в столиці Філіппін Манілі, куди він прибуде 27 листопада ц. р. Відтіль він полетить до Сиднею в Австралії, де перебуватиме до 3 грудня ц. р. Не відомо, чи в поворотній дорозі до Риму Папа зупиниться в будь - якій далекосхідній чи південно - азійській країні.

ДО ПАРИЖУ ПРИБУЛА пані Нгуєн Ті Бінь, „міністер закордонних справ" підпільного південно - в'єтнамського комуністичного уряду, яка в тому характері бере участь у Паризькій конференції про В'єтнам. Вона заявила, що вона готова перевести з американцями „приватні й довірочні розмови", але не сказала нічого, чи вона далі стоїть на становищі, що ніяких приватних довірочних розмов з представниками теперішнього уряду в Південному В'єтнамі не вестиме. Американці заявили були, що вони раді говорити „приватно" з в'єтнамськими комуністами, але не можуть робити це з тими, які відмовляються від усякого контакту з леґальним урядом Південного В'єтнаму.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАМБІЇ КЕННЕТ КАУНДА ПРИБУДЕ на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, щоби представити їй резолюції, схвалені на недавній 54-членній конференції „невтральних" держав в столиці Замбії, Люсака. Постанови тієї конференції схоплені у 47-сторінковому документі. Між іншим, 54 „невтральні" держави рішили були вжити всіх заходів, щоб на 25-ій Генеральній Асамблеї ОН допустити до Об'єднаних Націй Комуністичний Китай.

В МІСТЕЧКУ ВАЛЛІНГФОРД В АНГЛІЇ ЗАКІНЧИЛА 80 років життя Аґата Крісті, найпопулярніша письменниця кримінальних романів. Вона написала їх 79 і в листопаді ц. р. появиться 80-ий з черги том, „Пасажир у Франкфурті". За свою першу повість під час першої світової війни заробила 125 дол., але за один тільки продаж прав сфільмувати її книжку „Свідок прокуратури" — отримала понад чверть мільйона дол. Була двічі заміжня, живе з своїм другим чоловіком, ученим археологом Мексом Мелловеном. В літературі зберегла прізвище свого першого чоловіка, полковника Арчібалда Крісті. Її твори перекладаються на кругло 100 різних мов.

Ніксон пропонує широку реформу допомоги чужим країнам

Вашинґтон. — Президент Ніксон переслав до Конгресу проєкт широкої реформи допомоги закордонним державам. Зреформовані мають бути економічна й військова допомоги. Вся допомога, яку тепер дає безпосередньо американський Уряд чужим державам, мала б відбуватися за допомогою таких міжнародних інституцій, як Світовий Банк та з'єднані з ним агенції Міжамериканський Банк Розвитку і Розвиткова Програма при Об'єднаних Націях. Військова допомога мала б відбуватися у формі міжнародної забезпеченевої допомогової програми, щоб допомогти чужим країнам самим оборонятись проти ворожих нападів. Американська допомога буде відбуватися в трьох напрямках: військовому, розвиткому та гуманітарному (для втікачів та під час спокійних катастроф). Недорозвинені держави мали б мати полегші в експорті товарів. Мали б зорганізувати федеральну аґенцію для плянування й координації американської закордонної економічної політики.

Страйк автомобільних робітників може довше тривати; залізничники припинили страйк

Дітройт, Мишиґен. — Представники автомобільних робітників і Корпорації Дженерал Моторс заявили в першому дні страйку, який почався 15-го вересня, що боротьба за новий договір про працю може бути дуже довга й завзята, бо існують великі різниці між домаганням робітників і пропозиціями працедавця. Компанія Дженерал Моторс чекає на те, щоб представники Об'єднаних Автомобільних Робітників зменшили свої домагання. Страйкують 323.810 робітників в ЗСА і 22,100 в Канаді 73.000 робітників не страйкують, бо вони працюють для Уряду. Довгий страйк, заявляє секретар торгівлі Моріс Г. Стенс, перешкодить економіці, яка почала була приспішувати темп свого збільшення.

15-го вересня застрайкували були чотири спілки залізничників, але їхній страйк тривав тільки 24 години, значить в понеділок, бо спілки дістали судову заборону страйку і наказали своїм членам вернутися до праці. Страйк залізничників був проти трьох більших залізничних компаній. Південного Пацифіку, Чейзпік і Огайо та Балтімор і Огайо.

Президент Ніксон підписав закон про будову пам'ятника Ф. Д. Рузвельтові

Вашинґтон. — Президент Ніксон підписав закон, згідно з яким мають збудувати пам'ятник 32-му президентові ЗСА — Френклінові Деляновí Рузвельтові. Над цією справою працювала окрема комісія впродовж 15-ох років, і на неї витрачено вже 285,000 долярів. Статуя Ф. Д. Рузвельта має стояти в городі рож, який буде засаджений у Вест Потомек Парку недалеко Пам'ятника Джефферсонові, на південь від Пам'ятника Лінкольнові у Вашинґтоні Д. К. Це вже третій проєкт пам'ятника Ф. Д. Рузвельтові, бо два перші проєкти відкинено внаслідок спротиву Мистецької Комісії. Підписаний Ніксоном закон дозволяє видати 75,000 долярів на потреби плянування пам'ятника. Не знати, коли пам'ятник буде відкритий. Голова Комісії Юджін Дж. Кеоґ сказав, що не знає, яка пора року потрібна для садження корчів рожі.

Сенат схвалив фармерський закон

Вашинґтон. — Більшістю 64-ох до 7-ох голосів Сенат схвалив фармерський закон, в якому найважливішим пунктом є те, що обмежується державні субсидії за бавовну, пшеницю й кормові зерна до суми по 55,000 долярів. Сенат відкинув пропозицію, щоб субсидії за продукцію повищих культур обмежити до 20,000 долярів. Сенат схвалив загальний фармерський закон, згідно з яким продовжується федеральну програму допомоги фармерам на дальші три роки. Текст схваленого Сенатом законопроєкту різниться в дечому від тексту, що його прийняла Палата Репрезентантів, тому окрема конґресова комісія мусить узгіднити різниці в обидвох текстах, поки можна буде вислати один текст до підпису Президента.

Під час Дня УНСоюзу на Союзівці буде гостинний виступ Майка Мазуркі і вибір Міс Союзівки на 1971

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — Кінцеві дні цього тижня, субота 19 і неділя 20 вересня ц.р., проходитимуть на цій оселі УНС в Кетскильських горах під знаком Дня Українського Народного Союзу, в багатій і різнородній програмі якого передбачений фестиваль музики, пісні і танку, вибір міс Союзівки, як також тенісовий турнір у подвійній і мішаній грі. Фестиваль музики, пісні і танку відбудеться в суботу 18 вересня, починаючи від години 8.30 вечора і в його рамцях будуть виступати: співачка (сопрано) Сиді Опера в Ню Йорку Марта Кокольська, яка відспіває низку пісень при фортепіяновому супроводі проф д-ра Ігоря Соневицького і Танцювальний Ансамбль Союзівки під керівництвом Романа Строцького. В рамцях цього ж фестивалю відбудеться гостинний виступ відомого фільмового артиста українського роду Майка Мазуркі. Після фестивалю буде забава при звуках оркестри „Амор", під час якої буде проведений вибір Міс Союзівки на 1971 рік. День перед тим в п'ятницю 18 вересня від год. 10-ої увечері буде забава при звуках оркестри „Амор", під час якої відбудеться вибір останньої, уже одинадцятої, „Кралі Тижня" Союзівки.

В неділю, як звичайно кожного тижня, буде відправлена Служба Божа в каплиці св. Володимира на Союзівці для парафіян церкви св. Трійці в Керґонксоні і для гостей Союзівки.

Починаючи від п'ятниці 18 вересня на Союзівці будуть відбуватися перші наради Головного Уряду УНС.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР У ДЕНВЕРІ

Денвер. — Заходами Пластової Станиці в пластовій домівці відбудеться 4-го жовтня літературний вечір Нестора Ріпецького, з участю пластового сеньйора мгр. І. Костюка, П. Медведського, Галини Сластіон, Марії Кродюк та В. Крушельницького. Початок о 7-й г. вечора.

Ніксон відвідає Південну Европу й фльоту на Середземному морі

Вашинґтон. — Президент Ричард Ніксон відлетить 27-го вересня цього року з Америки на 8-денну подорож до Південної Европи і до Шостої фльоти на Середземному морі. Його відвідини охоплять Італію, Апостольську Столицю, Еспанію, вірогідно Югославію, а в поворотній дорозі Президент зупиниться в Парижі. Головна ціль тієї подорожі — переговорити безпосередньо з лідерами середземноморських держав ситуацію, яка створилася в обширі Середземного моря внаслідку ізраїльсько-арабського конфлікту та насичування Середземного моря совєтською воєнною фльотою. Тому Ніксон буде нараджуватися з командувачами Шостої фльоти на прапорному кружляку „Спрінґфілд" та буде приглядатись маневрам Шостої фльоти з літаконосця „Саратога". Поки що офіційно ще не проголошено відвідин Президента до Югославії, але вони дуже вірогідні. Югославія була б другою комуністичною державою, що її відвідав би Р. Ніксон, бо в минулому році він відвідав був Румунію. Однаково Югославія, як Румунія, підкреслюють свою незалежність від Москви. На 28 цього місяця визначена вже нарада президента Ніксона з італійським президентом Джузеппе Сараґатом й іншими італійськими лідерами і того самого, або наступного дня Президент відвідає Папу Павла VI. Відвідини в Еспанії з нарадою із головою Еспанії Франсіско Франком мають підкреслити значення, що його Америка придає співпраці вільного світу з Еспанією, з уваги на її географічне положення та антикомуністичне обличчя. У Парижі Президент вислухав би звідомлення про стан Паризької конференції про В'єтнам від голови американської делеґації Дейвіда Бруса і його заступника Філіппа Габіба. Президентові товаришуватимуть державний секретар Вілліям Роджерс, спеціяльний дорадник Генрі Кіссінґер й інші найближчі співробітники.

25-та сесія Генеральної Асамблеї ОН відкрилась під знаком самокритики

Об'єднані Нації. — У вівторок 15 вересня ц. р. відкрилась „ювілейна" 25-та з черги сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй під знаком самокритики та надії на піднесення свого упавшого престижу. Президентка 24-ої Генеральної Асамблеї, муринська дипломатка Енджі Брукс з Ліберії, звернула увагу приявним членським державам, що це їх обов'язок „розсіяти щораз більші сумніви щодо користности нашої організації". Вона вказала на „внутрішню слабість, парафіянство і брак вичуття реалізму" Об'єднаних Націй. Конкретно вона натаврувала постійне відкидання членства Комуністичного Китаю. Після тієї прощальної промови Енджі Брукс обрано на президента 25-ої Генеральної Асамблеї норвежського дипломата, дра Едварда Гамбро, що його батько був колись президентом Ліґи Націй, а він сам був делеґатом Норвегії на першій сесії Генеральної Асамблеї ОН 25 років тому. Він отримав у тайному голосуванні 122 голоси з-посеред усіх 124-ох членських держав, з яких одна була неприявною. Вступна промова д-ра Гамбро відзначалась поміркованим оптимізмом, при чому він поручав поширювання сіті міжнародних організацій у системі ОН. 24-го жовтня розпічнеться 10-тиденне відзначування 25-их роковин Об'єднаних Націй і тоді приїдуть до Ню Йорку 40-70 голів держав, президентів і прем'єрів. Передбачують виступи в Об'єднаних Націях президента Ніксона, британського прем'єра Едварда Гіта, французького прем'єра Жака Шабан-Дельма, совєтського прем'єра Алексея Косиґіна й інших. Вибір норвежського дипломата на нового президента ОН означає — коментує преса, — що теперішня сесія Генеральної Асамблеї буде „европейською".

Араби підвищили вимоги щодо викупу за звільнення закладників

Амман. — Арабські терористи загострили передумови, що їх поставили були як заплату за звільнення ними 54-ох різнонаціональних „закладників". Вони зажадали, щоб, крім звільнення сімох арабських терористів, які перебувають у в'язницях в Швайцарії, Західній Німеччині й Британії, Ізраїль звільнив двох альжирських дипломатів, що їх ізраїльці притримали, коли літак з Іраку приземлився в Ізраїлі, щоб набрати пальне, — 10 ливанських вояків, що їх ізраїльці взяли в полон в недавній сутичці, та ближче неозначене число в'язнених в Ізраїлі партизанів. Але ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан заявив, що Ізраїль не братиме участи в торгах, що їх ведуть ЗСА, Британія і Західня Німеччина в справі звільнення їх громадян. Він висловив переконання, що терористи не мають права взагалі вимагати звільнення будь-кого з в'язниць отих західніх держав, але й підкреслив, що це справа даних держав, а не Ізраїлю. Зате щодо Ізраїлю, то Ебан обіцяв тільки звільнення „деякого числа" в'язнених партизанів „з гуманітарних причин", після того, як арабські терористи звільнять всіх як закладників. Він виявив, що з-посеред 54-ох закладників 20 є американськими жидами, а з них 5 є рабінами. 11 закладників є членами залоґ схоплених і пізніше знищених літаків. Закулісові переговори про звільнення закладників значно утруднені непевною ситуацією в Йорданії. Йорданський прем'єр Абдель Монеї Ріфай зголосив димісію. Між армією і партизанськими організаціями прийшло до порозуміння, на основі якого однаково державні вояки, як партизани мають залишити столицю Амман і інші міста й передати зберігання там порядку в руки поліції. Але ситуація не певна, бо йорданський уряд очевидячки не панує над нею і втратив екзекутивну силу, коли партизанські організації створили „державу в державі" та й одні з одними розсварені. Останні вістки такі, що король Гуссейн призначив уряд з військовиків, з генералом Мохамедом Даудом у проводі.

ВІДКРИЛИ МУЗЕЙ ПИСЬМЕННИКА А. ТЕСЛЕНКА

У селі Харківці на Полтавщині, в колишній хаті письменника Архипа Тесленка — „колгосп його імени збудував літературно - меморіяльний музей свого земляка", сказано в „Молоді України" з 8 вересня. В музеї є унікальний портрет Т. Шевченка, власником якого був А. Тесленко, багато фотознімків з життя письменника, деякі рукописи і кілька його творів, виданих раніше, бо кляєичних оповідань А. Тесленка в Україні не перевидають вже багато років.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИК ЦІКАВИТЬСЯ УКРАЇНЦЯМИ

На цій фотознімці видно, як британський престолонаслідник Чарлз стискає руку Вірі Юзик, молодшій дочці сенатора Павла Юзика, який стоїть посередині, під час прийняття в генерального губернатора Канади Роланда Міченера 4-го липня ц. р. Молодий престолонаслідник перебував в Канаді разом з матір'ю королевою Єлисаветою та батьком князем Филипом і сестрою Анною з нагоди відзначування століття Манітоби. Він, як і його батьки, цікавився українським вкладом в розвиток Канади і принагідно заявив, що знає українську історію та подивляє українську відданість справі волі.

Шостий том Енциклопедії Українознавства започатковано 26-им зошитом

Сарсель. — Уже надрукований і розсилається тим особам, які передплачують Енциклопедію Українознавства зошитами, 26-ий зошит словникової частини цієї Енциклопедії, що її видає Наукове Товариство ім. Шевченка за головною редакцією проф. Володимира Кубійовича, який саме в цьому році відзначає своє 70-річчя. Започатковано цим 26-им зошитом уже шостий том гаслової Енциклопедії Українознавства і він охоплює гасла і статті на літеру П, від Перемишль до Підземні води. Найосновнішою і найбільшою за об'ємом в цьому зошиті є 20-сторінкова стаття про Південну Україну, що її написали й опрацювали видатні українські еміґраційні науковці: В. Кубійович, Я. Пастернак, М. Аркас, М. Ждан, Н. Полонська-Василенко та О. Оглоблин. Крім названої статті в цьому зошиті вміщені більші статті: Перемишль — П. Ісаєва і В. Кубійовича; Переміщені особи — В. Маркуся; Переписи населення і Письменність В. Кубійовича; Пересувні театри — В. Ревуцького; Перетц Володимир, Петербург і Південно-Західній Відділ Імп. Російського Географічного Товариства — Б. Кравцева; Переяславська угода 1654 року, Петро I — О. Оглоблина; Переяславське князівство — М. Ждана; Петлюра Симон — Т. Гунчака й Р.М.; Петрицький Анатоль — В. Ревуцького і С. Гординського; Петрушевич Євген — І. Сохоцького; Печеніги — О. Пріцака; Писанка — Я. Пастернака і Південно-волинські говірки — О. Горбача. Опрацьовується Енциклопедія Українознавства при Европейському Науковому Товаристві ім. Шевченка, що його осідком є Сарсель, і появляється у видавництві „Молоде Життя" у Мюнхені.

Видавництво „Вища Школа" в Києві оминає гуманітарні науки

Київ. — Створене минулого року нове видавництво в Києві під назвою „Вища Школа" випустило дотепер біля 80 назв підручників з різних ділянок науки й техніки, переважно українською мовою, для студентів вищих навчальних і спеціялізованих середніх навчальних закладів в Україні. В інформації в „Радянській Україні" з 4-го вересня не названо висоти тиражу видаваних підручників, але зазначено, що „у 138 українських вузах — вищих школах — навчається близько 800 тисяч студентів, приблизно стільки ж у 757 середніх спеціяльних учбових закладах. У цілому по Україні готують фахівців із 3 665 спеціяльностей, отже підручники є кому купувати". Дотепер для студентів видавали підручники такі видавництва в Києві, як „Радянська Школа", „Техніка", „Будівельник" та ін. Нове видавництво „Вища Школа" випустило вже такі підручники, як „Теплотехніка", „Лінґвістичні основи автоматизації інформаційного пошуку", „Економічну історію УССР" і ін. Представник видавництва А. Кривошея повідомив, що на 1970 - 71 рік запляновано випустити до 120 назв підручників для вищих шкіл на теми: машинобудування, приладобудування, математика, фізика, радіотехніка, енергетика, електроніка, автоматика, суспільно-політична література, економічна література, підручники з техніки сільського господарства. З усіх назв, переліків та плянів видко, що видавництво „Вища Школа" оминає гуманітарні науки, українську мову, літературу, літературознавство і мовознавство, історію та споріднені дисципліни.

Завершується підготування до прем'єри опери „Лис Микита"

Філядельфія. — Після великого успіху спонсорованої УНСоюзом опери „Анна Ярославна", композиції д-ра Антона Рудницького до лібретта Леоніда Полтави, Оперовий Ансамбль при Українському Музичному Інституті, УМІ, у Філядельфії, під мистецьким керівництвом проф. Юрія Оранського закінчує підготову до вистави ще одної української опери, створеної в Америці — „Лис Микита", написаної в 1966 - 69 рр. за однойменною поемою Івана Франка, віршоване лібретто Л. Полтави, музика проф. Василя І. Овчаренка. Вистави опери спонсорує СУК „Провидіння". Прем'єра відбудеться 18-го жовтня у Філядельфії, в великій залі „Академі оф Мюзік", наступні вистави: 7-го листопада в Ню Йорку, в залі Фешен Інституту, 27-го листопада в Пітсбурґу, 28-го листопада в Чикаґо. До цієї опери на 5 картин декорації та проєкти одягів і масок проєктував маестро Едвард Козак. Як інформують, солісти, хори, оркестра, балет, декоратори й ін. закінчують свою мистецьку підготову. Загальний склад учасників у виставах опери „Лис Микита" переходить 100 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безсила організація

Найкращим, мабуть, показником упадку престижу Об'єднаних Націй та незацікавлення ними є факт, що напередодні скликання їх „ювілейної" 25-ої сесії Генеральної Асамблеї у Ню Йорку єдиною згадкою про ту подію в „НЙ Таймсі" була коротка вістка про від'ємну оцінку Об'єднаних Націй, яку дав кол. амбасадор ЗСА в ОН, Генрі Кебот Ладж. Маючи власне на увазі 25-річчя Об'єднаних Націй, през. Ніксон покликав був 9 липня ц. р. 45-членну Комісію з Генрі Кеботом Ладжем у проводі, для розгляду проблематики Об'єднаних Націй як організації. Ладж, який з особистого досвіду першорядно знає Об'єднані Нації, за їх теорією і практикою, за їх чартером та всіма проблемами, є їх найбільш авторитетним критиком.

Генрі Кебот Ладж мусів, очевидно, висловитися про сучасний стан ОН надзвичайно критично. Він вказав на їх безвартісність, як інструмента світового миру, — він вказав на використовування ОН як трибуни для ідеологічно - партійної пропаґанди та на неприродну нерівність, існуючу між фінансовою відповідальністю членських держав ОН та їхньою ролею в тій організації. Відомо, що економічно нерозвинені, або малі й кволі держави майоризують уже своїми голосами З'єднані Стейти та Британію. Генеральний секретар ОН, бурмієць У Тант, раз-у-раз виявляє у своїх виступах симпатії азійсько - африканським „невтральним", що їх з-правила, задля власних імперських цілей підтримує Москва. У Тант не тільки ніколи не протиставився комуністичним впливам в аґенції ОН ЮНЕСКО чи Світовій Федерації Праці, але й сприяє тій атмосфері в ОН, яка виключає заторкування колоніялізму в совєтській імперії.

Всі проєктовані реформи Об'єднаних Націй, як зредукування впливів „мікро-членських" держав, створення міжнародного війська, обмеження права „вета" і т. п. — нездійсненні, бо СССР до них не допустить. Йому вигідні ОН такі, якими вони власне і є: безсилими, придатними лише для безплідної пропаґанди, залежними від згоди або „вета" СССР на Раді Безпеки ОН. 25-річчя Об'єднаних Націй дозволить десяткам президентів, прем'єрів і міністрів виголосити красномовні промови — і на тому закінчиться святкування з залишенням Об'єднаним Націям єдиної її позитивної ролі в тому, щоб раз на рік могли приїздити до „палацу балакунства" в Ню Йорку достойники з різних країн світу.

Комуністична інфільтрація

Використовуючи фасаду „мирного співжиття" та „мирного змагання двох систем", комуністичне керівництво, під яким у першу черґу треба розуміти ЦК КПСС, провадить тактику інфільтрації в країнах вільного світу. Де лише можна, де лише з'явиться вузька щілинка — як не члени комуністичної партії вільної країни, так їхні поплічники вже намагаються туди проникнути й сіяти своє збанкрутоване „вчення".

Комуністи намагаються проникати не тільки до організацій, особливо молоді, у вільних країнах, а й до міжнародних організацій і товариств, до наукових асоціяцій, до не-комуністичних партій. Клясичним прикладом використання Москвою міжнародної плятформи для своєї пропаганди є організація ЮНЕСКО при ОН, яка дійшла до вшановування Леніна - Ульянова, як гуманіста . . . Комуністи проникнули і вже фактично контролюють Міжнародну Студентську Організацію та чимало демократичних студентських союзів у Західній Европі. Навіть у такій, здавалося б, суто науковій організації, як МАПРЯЛ, що об'єднує викладачів російської мови в комуністичних і у вільних країнах світу, — комуністи вже диктують свої резолюції, включно з такою, як проти „американського імперіялізму" у В'єтнамі, пишуть і видають „підручники" з російської мови для країн вільного світу, в яких протягають свою політичну пропаґанду.

Опанували комуністи й Міжнародну Робітничу Організацію, що існує при ОН, скорочена назва МРО. Асистентом директора МРО недавно призначено совєтського спеціяліста від темних справ так зв. комунізму П. Остапенка. Не треба мати великої фантазії, щоб збагнути, що новопризначений „асистент" ще ширше розгорне свою діяльність в МРО. Але вістка про того „асистента" швидко потрапила до кіл Американської Федерації робітників КІО. Джордж Міні від імени юній, що входять до Американської Федерації Робітників і об'єднують мільйони американського робітництва, вніс протест до американського Сенату проти проникання комуністів до Міжнародної Робітничої Організації при ОН, і Сенат вже ухвалив припинити виплачувати для МРО майже 4 мільйони долярів. Комуністичну „працю" нехай фінансує Москва, а не американські платники податків.

М. Сосновський

ХТО ВИНЕН?

(1)

В „Українському Голосі" (Вінніпеґ 2 вересня 1970) появилася редакційна стаття п. н. „Чи справді винен народ?", у якій заторкнено дуже важливе питання настанови українського народу в умовах російського поневолення. На цю ж тему появилася була у цій же газеті (і теж в „Нашій Меті" з Торонта) стаття Р. Рахманного п. н. „Гідність і право громадянина передусім", і треба припускати, що згадана редакційна стаття є відповіддю на провідні думки статті Р. Рахманного.

У своїй статті Р. Рахманний видвигнув погляд, що, „якщо в масі радянських українців було б сильніше почуття особистої та національної гідности, тоді москалі та русифіковані націонали не називали б їх хохлами та не безчестили б українських національних пам'яток. Лише слабкістю особистої гідности та почуття національної гордости можна пояснити жалюгідну дійсність в радянській Україні: країну завбільшки в Францію москалі перетворюють в одну велику московську загороду для сорока мільйонів добродушних баранів".

Редакція „Українського Голосу" оспорює твердження про те, що значну частину вини за ситуацію в Україні під сучасну пору несе сам наш народ і що неправильним є звинувачування його в „інертності", в браку „почуття національної та особистої гідности і гордости". На думку редакції, винен не народ, а винна Москва, яка наш народ поневолила і стосує політику вихолощування національного почуття, русифікації, насаджування в Україні росіян, вимішування населення тощо. В умовах тоталітарної дійсности і стосованого терору може бути тільки мова про „самозбереження" — робить висновок згадана газета — а не про боротьбу, що наказом ситуації є... „мовчати і... чекати".

На доказ правильности такої оцінки ситуації і таких висновків, газета відкликається до історії, починаючи з Переяславського договору, мовляв, на протязі останніх 300 років Москва систематично нищила наш народ, викривляла його духовість і допровадила його до такого стану, при якому він не спроможний здобутися на прямий спротив поневоленню.

На нашу думку, арґументація цитованої редакційної статті не тільки не задовільна, її тенденція у великій мірі політично навіть небезпечна. А треба ж при тому пам'ятати, що такі погляди поділяють чимало українців з різних середовищ і різних переконань.

В чому ж справа?

Мусимо мати на увазі той факт, що відносини між Росією та Україною на сучасному етапі є типові для відносин між метрополією і її колоніяльними володіннями. Історія не знає факту, щоб будь - яка метрополія була поблажливою до своїх колоній, і навпаки, у всіх відомих випадках збоку метрополій завжди було роблено все, щоб втримати таку чи іншу колонію в повній залежності та підпорядкованості.

Можуть бути різні форми і методи затиску колоніяльних народів, може метрополія стосувати різну політику, часом навіть і досить „ліберальну" щодо різних підкорених народів, але завжди з однією і тією самою метою: не допустити до відокремлення колонії, зламати дух спротиву і прагнення до незалежности. На цьому шляху для будь - якої метрополії чи колоніяльної імперії всі засоби є добрі, якщо вони тільки сприяють збереженню імперії.

Як може визволитися колонія?

Приклади на це дає нам теж історія. Зокрема повчальним під цим оглядом є останнє сторіччя, коли десятки колоніяльних народів здобули (не одержали!) політичну незалежність.

Засадничо, першою і головною передумовою для досягнення незалежности є, з одного боку, виразне бажання підкореного народу унезалежнитися, а разом з цим боротьба (байдуже, в якій формі) за незалежність, і, з другого боку, послаблення колоніяльної імперії в такій мірі, щоб вона не могла ефективно п р о тиставитися незалежницьким аспіраціям, їх подавити. Без послаблення імперії ззовні чи зсередини визволення підневільних народів немислиме.

Ми всі знайомі з процесом розхитання та остаточної ліквідації західних імперіялізмів та упадку західних колоніяльних імперій. У висліді воєн, зокрема двох світових воєн, ці імперії послабли настільки, що не могли втримати під контролею захоплених чужих територій. У такій же ж ситуації опинилась було в першій світовій війні царська російська імперія, яку врятував не стільки Ленін і большевики, як непідготованість підкорених нею народів, які не були спроможні завдати цій імперії кінцевого й смертельного удару. У цих народів не було твердого і виразного бажання імперію зліквідувати, і тому навіть найсприятливіші об'єктивні умови для унезалежнення не могли бути належно і своєчасно використані.

Готовість п і дневільного народу може забезпечити тільки довголітня і політично виразно спрямована боротьба навіть у найважчих умовах, бо така боротьба мобілізує найширші маси, гартує їх, готуючи їх в той спосіб психологічно до використання відповідного моменту. Такої готовости ніколи не дасть засада „мовчати і... чекати".

Такою є лекція історії — чужої і теж нашої!

Російська політика щодо України і наша настанова

Мусить бути очевидним, що політика Росії щодо України диктується російськими імперіялістичними інтересами і тенденціями, які є в прямому і дуже гострому конфлікті з будь - якими незалежницькими прагненнями українського народу.

(Продовження буде)

Іларіон Хомор

НЕВИКОРИСТАНА МОЖЛИВІСТЬ

Користаючи з нагоди, що „Свобода" відкрила „діялог" поміж братами - українцями католиками і православними, я, як православний, хочу теж подати на розгляд деякі свої міркування.

У ч. 138 „Свободи" п. І. Червенський пише: „Назва греко - католик — чужа, накинена австрійським урядом". Пан Л. Калинич („Свобода" ч. 144) порівнює вислів „греко" до „римо" і посередньо оправдує назву „греко - католик". Автор о. В. Стебельський пише: „Багато мирян, навіть високоосвічені особи, та й поміж священиками є такі, що пишуть „наша Греко - Католицька Церква". („Свобода", ч. 152). Я додам, що в краю вірні й понині так себе казивають. Може тихцем — то інша справа. Само слово „католик" в їхньому розумінні буде поляк.

О. Василь Стебельський досить гостро противиться назві „греко - католик" і каже: „слово „греко" причепилось до нас, як реп'ях до кожуха — накинене нам чужинцями".

Для ясности загляньмо трохи в історію.

На основі Берестейської Унії з 1596 року колишні православні стали називатись „уніятами", а Церква дістала назву „уніятська" з збереженням усіх старих обрядових звичаїв. Така Церква з такою ж назвою існувала до розподілу Польщі. По розподілі Польщі Галичина попала під Австрію. Деяким „властьімущим" особам така назва не імпонувала. Почали вживати заходів перед урядом для надання іншої форми означеній Церкві. Поскільки австрійський цісар мав великий вплив у церковних справах, бо навіть єпископські престоли обсаджував сам, а Рим тільки апробував і хіротонізував, то й Церква урядово була переіменована на „греко-католицьку". Така назва проіснувала до другої світової війни, а по деяких місцях ця назва зберігається і сьогодні.

З наведеного вище видно, що перша і друга назви були обосновані юридично відповідними документами.

Тепер перейдімо до назви „Українська К а т олицька Церква".

Коли, де, яким урядовим актом чи Собором Церкви змінено назву з „греко - католицької" на „католицьку"? Будь-яких юридичних актів про цю зміну в пресі не було. Виходить, що комусь із „властьімущих" забажалось накинути цю нову назву без згоди всієї Церкви і народу.

Всечесний Отче Стебельський, як ви назвете українця, якому забажалось перейти на „римо - католика", але за національністю він зостається українцем? Напевно його треба називати українець „римо - католик".

Чи чужинець розбереться в цьому, як один (поляк) скаже, що він — „римо - католик", а другий (українець) скаже без будь - якого додатку, прямо — він „католик".

На мою думку, чужинцеві теж буде трудно розгадати цей „ребус" і він запитає: „Що то за два католики з різним віровизнанням, що один візантійського, а другий римо - католицького обрядів?"

Коли вислів „греко" не є відповідником до „римо" — колишньої Римської імперії не порівнюється з Італійською, а Візантійської з Грецькою, то може доцільно було б супоставити відповідником — „візантійські католики". Тут буде точно видно, що один римо - католик латинського обряду, а другий візантійо - католик східнього грецького обряду. Крім цього, в світі немає німецької, французької, італійської та інших католицьких Церков, а є для всіх одна інтернаціональна назва „Римо-Католицька Церква" латинського обряду, отже називати „Українська Католицька Церква" — то є виїмок з усієї римо - католицької Церкви, як щось другорядне.

Українці, теперішні - католики за Берестейською Унією 1596 року визнали папу римського своїм церковним зверхником, відійшовши від східньо - візантійського патріярха, залишивши за собою всі традиції, звичаї й обряди, які й нині мало чим відрізняються від обрядів українців православних.

Особи, які вводили нову назву „Українська Католицька Церква", видно керувались критерієм швидшого наближення до латинського обряду. Кардинал Фюрстенберґ — орденоносець з ласки Москви, заявив виразно українцям в Чикаґо, що „українська спільнота повинна повністю включитись в римо - католицьку Церкву". Вже ясніше не може бути сказано. („Шлях Перемоги" — 19 квітня 1970 р.).

На Другому Ватиканському Соборі поставлено домагання: а) усі видані вже розпорядження будь - яким чинником, церковним чи іншим, у ЗСА і деінде, які суперечать домовленням у Берестейській Унії,

б) усі новації, введені в ЗСА і деінде, суперечні з постановами і духом декрету про Східні Католицькі Церкви Другого Вселенського Ватиканського Собору, повинні бути Апостольською Столицею відкликані й анульовані, як незаконні.

§ 6-й декрету про Східні Церкви, в якому Собор під проводом Його Святости постановив про те, що є зобов'язані повернутися до старих традицій ті, що від них відступили. („Шлях Перемоги" — 24 травня 1970 р.).

Ясно, як Божий день, без усяких коментарів!

Блаженніший Кир Йосиф Сліпий, де б тільки він не був, де б не виступав, скрізь благав одного: єдности Церкви, єдности народу українського, берегти свої традиції, свій обряд, свою українську літургійну службу й її красу. Також зберігати українську мову та звичаї. Так гаряче закликає він, великий український патріот — Верховний Архиєпископ — Кардинал Йосиф.

О. Стебельський покликається на те, що наші люди приїздили до ЗСА і не були тут трактовані, як українці. Одні були „русини", другі „руснаки", інші „поляки", „мадяри", „греки" і як хочете, лише не українці. З цим згоджуюсь, то безперечна правда, бож України, як держави, в ті часи не було. Американці прибулих людей записували за державною приналежністю тому, що всі були безбатченками, то їх і звали по-різному. Казати, що вся вина була в тому, що вони були греко-католики? Зовсім не так! Винні були в тому тодішні політичні обставини, а до того — найбільше ми самі. Ми не навчили свій нарід, щоб він знав, хто він є, від яких батьків походить. Часто - густо провідні люди розмовляли між собою чужими мовами, а за „хлопа" ніхто й не думав. А в Росії було ще ґірше. Там було „всьо рускоє, і то без всяких разґоворов".

У цьому вся наша трагедія, що прозріли ми з запізненням!

Тепер настала інша пора, народ прозрів, лише бракує нам єдности не деклярованої, а дійсної, братерської, щирої, до якої на кожному місці нас усіх закликає Верховний Архипастир Владика Йосиф.

Єдність настане тоді, коли запанує любов, і то щира, коли забудуться такі вислови як „нез'єдинені", „відлучені", які ущемлюють душу і серце кожного православного брата. Не православні відірвались від Вселенської Апостольської Церкви, а католики. Але то інша тема.

Якщо брати - католики підуть за покликом свого Верховного А р х и є пископа Кардинала Йосифа і виконають постанову Другого Ватиканського Собору, духовники наблизяться не формально, а фактично до народу — коли прийдеться стати перед Престолом до спільної Служби Божої разом католикові і православному, тоді напевно Дух Святий завітає в їх серця і запанує братська любов. То буде найкраща й найкоротша дорога до єдности і до соборности з поміччю Святого Духа.

О. Горошко в доповіді про 25-ліття трагедії УКЦеркви в Краю підкреслив, що найближчі нам духом і обрядом є наші брати православні, з якими ми повинні бути в постійному діялозі і братолюбії, загоїти старі рани, щоб колись на Україні постала одна Українська Христова Церква, що буде служити Богові Святому й призначеній Україні. („Свобода", 28 липня 1970 р.).

Проф. Микола Чубатий пише: „Наука історії Церкви та церковного права нині вже найдокладніше усталила, який був конституційний порядок Церкви перед 1054 роком. Вселенська Церква була тоді поділена на п'ять традиційних патріярхатів в такім порядку: Римський, Александрійський, Антіохійський, Єрусалимський та Візантійський. По Халкедонськім Соборі 451 р. візантійський патріярх, не зважаючи на протест папи, пересунувся на друге місце, і так лишилося з огляду на тодішню потугу Візантійського цісарства.

Крім п'ятьох патріярхатів, було ще кілька Церков з патріяршими правами під владою своїх верховних архиєпископів, званих де-не-де католікосами. Ці Церкви були так само рівні в правах з патріярхатами. Вони були так само, як патріярхати, самоврядні й незалежні адміністративно від Риму і від найближчого патріярха.

Досліди ствердили, що таким самим був голова Церкви Руси-України по охрищенні святого Володимира Великого. („Свобода", 10 липня 1969 р.).

Теперішній статус Верховного Архиєпископа - Кардинала Йосифа тотожній з вище цитованими історичними даними Церкви. Лишається тільки всім архипастирям з усією паствою ввести те все в життя.

Блаженніший Архиєпископ - Кардинал Йосиф сказав перед від'їздом з Франції: „З усіх моїх відвідин у цьому місті видається мені найблагороднішим те, що ми з Владикою Володимиром загостили сьогодні сюди. Бо ми мусимо бути разом усі українці нероз'єднані. Нам треба переступити історичні непорозуміння і не датись водити польським, московським та іншим інтриґам, що нас роз'єднали. Прийшов час, щоб ми самі зрозуміли, що маємо робити, а не слухати ворожих підшептів. Коли я був запрошений у 1968 році митрополитом Мстиславом до Бавнд Бруку, то щиро зрадів, що ми разом знаходили спільну мову, бо метою життя нас обидвох є об'єднання нашого народу. („Свобода", 4 серпня ц. р.).

Коли б хоч потрохи всі виложені тут доводи провести в життя, навіть всупереч деяким вищим чинникам, то до всеоб'єднуючого Всеукраїнського Собору наблизимося ми милевими кроками. В цьому допоможе нам Бог.

БАНАНИ РОСТУТЬ У ЗАЛІЩИКАХ

Садовод Нестор Василик виростив у оранжереї в Заліщиках, на Тернопільщині, бананові дерева, які почали цього літа давати плоди, також фіґове дерево почало плодоносити, зацвіло тепер цитринове дерево. Деякі породи з таких тропічних дерев і кущі поволі призвичаюються до місцевої температури й погоди і починають мандрувати на вулиці, в сквери й парки.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „БЕЗГЛУЗДЯ . . ."

Спасибі проф. А. Рудницькому за допис „Безглуздя в дописах на музичні теми", а Вам за вміщення її в числі з 4 вересня 1970 р.

Б. Ковальський
Монтреаль, Канада

Антін Рубінець

ОЛЕКСАНДЕР ДЮМА НА КАВКАЗІ

(1)

Дюма провів літо 1858 року в Росії, після чого зважився відвідати Кавказ, хоч тим усе ще не було спокою: верховинці вели завзяті партизанські бої з московським загарбником. Усі ті кавказькі племена лучила в одну цілість їх магометанська релігія. Провідником тих племен у боротьбі проти Москви був Шаміль*). Може те, що на Кавказі йшли ще бої, заохотило Дюма відвідати цю романтичну країну.

Подорожував французький письменник від Каспійського до Чорного моря із своїм приятелем ,артистом-малярем Моанетом і студентом Московського університету Калиною, якого додали авторові як товмача (хоч сам Дюма знав доволі добре російську мову).

Коли автор виїжджав із Москви, йому сказали: „Причепіть собі якунебудь відзнаку на шию чи на груди, бо інакше не дістанете ні кусочка хліба в ніякій гостинниці чи заїзді, ні коня в ніякій поштовій станції, ні козаків, щоб вас провожали!" Дюма засміявся з тієї поради, але все ж причепив собі орден Карла III, еспанського короля, яким еспанська королева наділила Дюма під час його перебування в Мадриді 1846 р.

Коли з тим орденом з'явився він у військовій станиці, офіцер став на струнко, відсалютував і мовив: „Усе виконано згідно з наказом, пане генерале!" А коли у станиці зібрався конвой козаків і Дюма поздоровив їх, вони вигукнули: „Здравія желаєм, ваше високоблагородіє!"

Провожали його від станиці до станиці 14-15 миль і були цілком вдоволені, коли діставали рубль-два на горілку.

Дюма возив із собою подорожню кухонку і готовив собі й товаришам подорожі обіди; він був знаний, як знаменитий кухар. В цій книжці він подає припис, як робити шашлик: „Взяти добрий кусень баранини, покраяти на дрібні кусочки і настоювати чверть години в маринаді (оцет, цибуля, сіль, перець). Приготовити на плиті жевріюче вугілля, куски м'яса позастромлювати на гостру залізну чи дерев'яну паличку й обертати над вугіллям, поки добре не прижариться. Коли м'ясо маринувалося всю ніч, добре посипати його шумаковим порошком (!), тоді воно буде ще смачніше".

Коли отак їхали тарантасом чи „телєґою" у супроводі козаків, Дюма, не вилазячи, стріляв диких птахів. Козак гнав конем і, нахилившись, на бігу піднімав і кидав у торбу забитого кулика чи перепела.

Кавказькі козаки насміхаються з донських козаків, які їздять із довгими списами, що не надаються до бою в горах, і називають їх „гавриловичами". Вони всього три місяці в році проводять у своїй станиці, себто селі, а решту часу до 50-го року життя перебувають на коні, під зброєю. Схоплених у полон донських козаків татари звертають по двох за одного татарина. Одначе, вони не приймуть до себе назад полоненого татарина, коли він ранений у спину, бо вважають такого боягузом.

Переїздили через дві станиці: Карґатенську (?) та Щербаківську. Обидві оточені для оборони проти чеченців широким ровом, повним води і обсадженим живоплотом з „держидерева". Це дуже густі кущі з колючками, гострими, наче ножі. Кожна козацька хата доволі велика, тож може служити також як твердиня; вона оточена частоколом, на шість стіп заввишки; деякі хати оточені справжнім муром із прорізами, в яких може вміститися цівка рушниці. При в'їзді до такого села стоїть висока вежа, на якій вартові міняються щодві години. Кожне таке село має свої спогади з пережитих кривавих боїв.

Дюма зустрічав не раз по дорозі озброєних татар-купців. Раз зустрів багатого купця-татарина із 15-літнім синком і з озброєним почетом. Всі вони споглядали на автора і його супутників із гордістю людей, свідомих своєї гідности. Дюма зауважує: „Яка різниця у порівнянні з московськими кріпаками, що ми їх бачили від Петербурґу до Астрахані!"

На одній поштовій станції прийшлося їм довгий час ждати на візника. Товмач-студент Калина підняв був нагайку, щоб ударити візника, але той скрикнув: „Вважай! Ти тепер уже не в Росії!" Російський мужик, — пише Дюма, — прийняв би удар спокійно, не важившись навіть зідхнути.

Коли минули фортецю Щедринську, з придорожніх кущів надлетіли куріпки. Дюма зліз із воза, вистрілив, одна куріпка впала, але з недалекої віддалі почувся ще один постріл і куля поцілила козацького коня в передню ногу. З-за кущів з'явилося сім чи вісім чеченців. Козак закричав „ура!" і пустився їм назустріч. Але нараз з місця, з якого впали постріли, вигринув чеченець на коні. Він підніс рушницю над головою і крикнув: „Абрек!". Козак теж щось закричав і зупинив свого коня.

— Що це значить?" — спитав Дюма. — „Це значить, що він викликав козака на двобій". — „Скажіть, що я дам двадцять рублів тому, хто прийме його виклик".

Козаки стали нараджуватись, хто піде до бою, а тим часом чеченець за яких двадцять ярдів вертів своїм конем на всі боки й кричав „абрек!".

Дюма схопив був рушницю, але Калина спинив його, кажучи, що зараз побачить щось дуже цікаве. Козак, коня якого чеченець поранив, хотів підвести його на ноги, але це йому не вдалось. Він пояснив авторові, що хто з козаків втратить в бою свого коня, тому уряд платить 22 рублі, але добрий кінь коштує щонайменше 30 рублів.

Чеченець під'їхав уже доволі близько. Козакам заіскрилися очі, але вони не стріляли, бо той, якому чеченець поранив коня, рішився прийняти виклик. Капітан згодився на двобій. Дюма відступив козакові свого коня.

Козак під'їхав ближче до чеченця і встрелив його коня в лопатку. Чеченець збив кулею козакові шапку з голови. Тепер обидва перекинули рушниці за плечі і почався бій на шаблі.

Авторові здавалося, що козак пробив чеченця шаблею, одначе він засягнув лише його бурку. Кілька секунд годі було бачити, що діялося. Нараз козак зісунувся з коня, чеченець відрубав йому голову, з тріюмфом змахнув нею і прив'язав до сідла. Авторів кінь причвалав сам на місце.

*) Шаміль народився 1797 року, а помер 1871-го. Учився у мулли (себто священика) Джемаледіна і став головним проповідником священної війни — „ґазавату" проти Москви. Був духовим і військовим провідником кавказців, які по-геройськи боролися двадцять п'ять років років (1834-1859). Та романтична боротьба за незалежність вчинила Шаміля наче союзником Анґлії і Франції під час Кримської війни (1853-855) і прославила його в усій Европі. Коли ж Кримська війна скінчилася, кавказцям було вже тяжче боротися, бо Росія змогла післати на Кавказ більше війська. Шаміля взяли в полон 1859 р. і держали в Калузі, Петербурзі та Києві. Помер у Мецці під час прощі 1871 р. Один із його синів поступив на службу в російську армію, другий у турецьку.

(Далі буде).

ВИПАДКИ ХОЛЕРИ В ОДЕСІ И НА ЗАКАРПАТТІ

В опублікованому в тижневику „Гомін України" з 12-го вересня уривку з листа з України сказано:

„Коло нас погода уже осіння. Дуже похолодало.. Панують страшні хвороби. Близько нас ще немає, може дасть Бог, що і не буде,, але в Одесі і на Закарпатті — то туди навіть нікого не впускають і звідтам, як ідуть листи чи посилки, то зразу палять, сюди не допускають (це такі хвороби, як холера і черевний тиф). Це дуже страшно".

Вийшли дві збірки „Перша копа" і „Брама золота"

Ню Йорк. — Заходами і засобами, як зазначено у збірках, „авторових друзів і люблячих поезії", в Ню Йорку вийшли одночасно дві збірки Михайла Лавренка, з фотопортретами їх автора: „Перша копа" на 100 сторінок тексту і „Брама золота" на 100 стор. тексту. Обидві надруковані на доброму папері, в друкарні „Г. А. Пресс М. Çіндікелі" при С. Маркс Плейс у Ню Йорку, і обидві обкладинки та заставки малював сам автор видань. У обох збірках надруковано твори, з яких деякі вже були публіковані в різних періодичних виданнях, що й зазначено. В кінці обох видань поміщено розділ „Цього ж автора" з 9-тьма назвами, і зазначено, що „готує автор до випуску лицедійство - п'єсу з подій часу нашої революції, під назвою „Арсенал", на 4 дії", та що автор прохає людей доброї волі, щоб „огрошевили випуск збірок оповідаnнів". Дотепер, крім цих двох найновіших збірок, Михайло Лавренко видав водевіль на три дії „Пархимові ласощі", все інше ще не опубліковане.

П'ятдесятлітній ювілей священства о. Л. Дороша

23-го серпня 1970 р. Українські католицькі громади міст Ст. Полу і Міннеаполісу відзначали 50-літній ювілей священства о. Лева Дороша. Ювілят є парохом церкви св. Степана в Ст. Пол і сотрудником при церкві св. Константина в Міннеаполісі, Міннесота. Патронат над ювілейним торжеством зволив обняти парох церкви св. Константина о. шамб. Ст. Кнап. Ювілейний Комітет очолив інж. Б. Гамота зі Ст. Полу.

Вир. о. Лев Дорош

Торжественну Службу Божу в церкві св. Константина відправив ювілят в сослуженні о. пралата П. Леськова, пароха катедри св. о. Миколая в Чікаго та о. д-ра В. Шеребія. Під час Богослужения співав хор під проводом диригента інж. Є. Карпіяка. В добрім співі хору мило вирізнявся голос пані Олени Бенцаль-Карпяк, б. артистки українських театрів на рідних землях. О. прелат Лесків промовив зі щирого серця з пошаною до Ювілята. О. шамб. Кнап підносив відданість і працю Ювілята для нашої церкви і народу. О. шамб. Кнап звернувся з проханням до Ювілята щоб благословив вірних.

По полудні відбулося приняття в шкільній залі. Присутніх 350 осіб. Гарно прикрашена сцена. Посередині сцени на підвищенні чаша, а біля неї виноград та колоски пшениці, як символ св. Причастя, а на стіні напис „Ти є священиком вовіки". На бічних стінах пам'яткові відзначення за участь у Визвольних змаганнях і напис „За Україну 1918 - 1920". Запроєктував і виконав декорації П. Віндик.

Виступив хор з піснею „Господи, услиши глас мій". О. шамб. Кнап проводить молитву. Керівник програми п. інж. Р. Смулка представляє гостей біля головного стола: о. пралата Леськова, пані Дорош, о. шамб. Кнапа, о. д-ра Шеребія, пані Бенцаль-Карп'як, о. Федушака, дочку й сина Ювілята з їхніми дітьми і дальшу родину. Опісля складають привіти оо. Леськів, Кнап, Шеребій та Федушак. На день ювілею написала два вірші пані О. Луцик. Ці вірші виголосили п-на І. Михайльонка та Наталка Маковецька. Виголосив гарний вірш С. Городиської старший школяр О. Татарин.

Від парохії св. Степана привітав Ювілята п. інж. Б. Гамота. Він накреслив життєвий шлях ювілята як учасника визвольних змагань, ревного священика і щирого працівника на народній ниві. Потім двоє малих діточок Соня Крещишин і Михась Максимків вручають ювілятові гарні квіти. Ювілят видимо зворушений.

З черги привітав ювілята та його родину представник Відділу УККА на Міннесоту, п. проф. В. Анастас, при чому він підкреслив значення праці, яку вложило наше духовенство в національне відродження нашого народу.

Д-р І. Дорощак, голова збіркових акцій на будову нової церкви в Міннеаполісі, висловив ювілятові щирі ґратуляції та подяку за щиру працю в парохії.

З привітів, яких наспіло коло 30, відчитано лише кілька, а саме Преосвященного Кир Ярослава, від о. проф. І. Назарка і від родини. Хор заспівав дві пісні, а відтак внуки ювілята Маруся і Галинка Мудрі заграли кілька композицій на фортепіяні, а Саня Дорош в імені всіх внуків зложила Дідусеві і Бабці щирі привітання.

На закінчення промовив Ювілят, складаючи подяку всім, о причинилися до улаштування йому такого милого ювілею, коли „сонце мойого життя клониться до заходу", як висловився сам ювілят.

Ваш кореспондент з приємністю хоче додати, що Ювілят був кілька років управителем української школи, є приятелем нашої молоді, дбає про поширення української книжки, є довголітнім членом Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді і все дбав і дбає, щоб молоде покоління зберігало українську мову і звичаї як найбільший скарб.

Василь Пікуляк

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 вул.

●З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 18 вересня розпочинається там новий сезон. На його відкриття виступлять письменник Іван Керницький, артист Степан Крижанівський, проф. О. Омельський (гра на фортепіяні) й інші, що будуть несподіванкою. Початок о год. 8 веч.

В Українському Інституті Америки доповідатимуть про сучасний стан освіти в Україні

Ню Йорк. — З ініціятиви Української Вчительської Асоціяції, якою керує молодий педагог Галина Дуца, в Українському Інституті Америки в п'ятницю 18-го вересня, о год. 8-ій вечора відбудеться доповідь на тему „Освіта в Совєтському Союзі". Доповідатимуть двоє молодих людей, співпрацівників українського відділу „Голосу Америки", п-а Христина Балко та Юрій Чопівський, які повернулися з піврічної поїздки по СССР: вони були супровідниками американської пересувної виставки на тему „Освіта в ЗСА", і так відвідали Київ, Москву, Ленінград; в Україні побували також у селах, зробили багато „прозірок", і будуть їх показувати під час доповіді. Співдоповідачі відвідали в СССР багато шкіл та бібліотек. Обоє вільно володіють українською мовою. В повідомленні Української Вчительської Асоціяції про цей вечір зазначено, що доповідачі будуть говорити про велику різницю між совєтським і американським шкільно - освітнім вихованням і про деякі подібності між ними.

Судитимуть за змову з підлітками

У м. Запоріжжі має відбутися суд над жителькою Києва Н. Козловою, яка вирішила помститись на чоловікові. Не маючи більше сили на „щасливе подружне життя", чоловік покинув її й переселився в м. Запоріжжя, де влаштувався на працю на заводі. Н. Козлова, — розповідає „Молодь України" з 9-го вересня, вирішила помститись: приїхала в Запоріжжя, підмовила підлітків, щоб вони затягли її колишнього чоловіка „в темний завулок". Тих кілька підлітків „не знали куди себе діти: в школу не ходять, на підприємства ще не влаштувались", вони радо погодились заробити. Якийсь Віктор, начитавшись пригодницьких книжок, вдягнув окуляри, батьків плащ тощо й годинами стояв біля заводу, „вивчаючи" намічену жертву. Підлітки потрапили на очі робітникам і міліції, всіх заарештовано, а Н. Козлову будуть судити за змову з неповнолітніми.

ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
СВ. П. БОРИСА ДРАГАНА
БУДЕ ВІДПРАВЛЕНА
В ЦЕРКВІ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В ДЖЕРЗІ СИТІ
В ПОНЕДІЛОК, 21-го ВЕРЕСНЯ 1970 Р.
О ГОД. 7:00 РАНО

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 1-го вересня 1970 року відійшов від нас у Вічність, ненадійно при операції

народжений 1927 р. в с. Бахнач, р-н Чернігівці, Україна.

бл. п.
БОРИС ГРИВКО

народжений 1927 р. в с. Бахнач, р-н Чернівці, Україна.

В глибокому смутку:
дружина — ІРИНА
доньки: НАДЯ і КАТЕРИНА
син — ПЕТРУСЬ
тато — ІВАН ГРИВКО
сестри: НАДЯ і КАТЕРИНА в Україні

Замість квітів на могилу Незабутньої, Дорогої Приятельки
бл. п. Ірини Гнатів
складаємо 40.00 долярів на сироти — до розпорядження Родини.
●
ВШ. Родині Покійної складаємо вислови глибокого співчуття.

А. і І. Настюк	$10.00	К. Кузьма	$5.00
П. і В. Кучкуда	10.00		
О. Тарнавська	10.00	Ф. Дорошенко	5.00

Замість квітів на свіжу могилу Тети
бл. п. АННИ СУМИК
складають 30.00 долярів на Катедру Українознавства при Гарвардському Університеті
Никифор і Володимир МАНДЮК

В глибокому горю повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що 13-го вересня 1970 року в Асторії, Н. Й. несподівано упокоївся в Бозі на 49 році життя наш Найдорожчий СИН, БРАТ і ШВАГЕР

бл. п.
Мґр. ЙОСИФ ЯРОСЛАВ
ВАСИЛЬОВСЬКИЙ

ПАНАХИДА в середу, 16 вересня 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Farenga, 38-15 Ditmars Blvd., Асторія, Н. Й.

ПОХОРОН в четвер, 17 вересня 1970 р. о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви Чесного Хреста в Асторії, а опісля на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
мати — СТЕФАНІЯ
сестра — ІРЕНА ПАНАСЮК з мужем ВОЛОДИМИРОМ
брат — ТАДЕЙ з родиною в Англії
вуйко — мґр. ІВАН ЗВАРУН, Клівленд, Огайо

Студенти співпрацюють із старшими в Твин-Ситіс, Мінн.

Дня 12 квітня відбулися загальні річні збори платників Українського Національного Фонду і представників організацій, що входять до складу УККА. Збори відкрив голова проф. Олександер Грановський. молитву проголосив митр. прот. Микола Антохій, зборами проводив Анатолій Гносвий, секретарями були Євген Писарський, інж. Валентина Єрмоленко.

Звітували голова проф. О. Грановський, заст. д-р С. Єрмоленко, секретар Гілярій Папіж і всі референти. На пропозицію Контрольної Комісії під кер. Василя Домбровського, збори одноголосно винесли подяку уступаючій Управі й уділили їй абсолюторію. Голова Номінаційної Комісії, мгр. Петро Пишко, вніс пропозицію про склад Управи на 1970 рік, що й було прийнято. Почесним головою обрали проф. Олександра Грановського, діючим головою — д-ра Сергія Єрмоленка, заступниками—д-ра Володимира Анастаса і студента Міннесотського університету Миколу Кушніра; Секретарі: укр. - студ. Оксана Левицька, англомовний — п-і Катерина Спасик; культ-освітній реф. — Павло Вітрик, організаційний — студ. Ігор Амброзяк, скарбник — п. Роман Король, члени Управи: Пилип Шайда, Степан Кучварський, Василь Пакуляк; Контрольна Комісія: голова — Василь Станиславів, члени: мгр. Петро Пишко та Олександер Гербаненко; Товариський Суд: — інж. Анатолій Гносвий, Євген Писарський, інж. Роман Колодницький.

Учасники зборів ухвалили подарувати 100 дол. Українській бібліотеці при Міннесотському Університеті та збільшити „Залізний фонд" місцевого Відділу УККА на 87 дол., щоб загальна сума дорівнювалась 500 дол. У біжучих справах обговорювали становище української оселі на Кун Лейку. Доручили новій Управі зустрітися з дирекцією оселі, виснити дійсне становище, винести рішення, після чого скликати надзвичайні загальні збори й поінформувати, яке становище займає управа УККА з „шерами", які вона має на цю оселю.

Після заключного слова кол. голови проф. О. Грановського і привітального нового голови д-ра С. Єрмоленка збори були закриті молитвою

В. С.

Д-р Маркусь в Манітобському університеті

Під час свого перебування у Вінніпеґу у зв'язку з його доповіддю на загальному вічу за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви, що відбулося 19 квітня, д-р В. Маркусь був теж запрошений Інститутом Східньоевропейських Студій при Манітобському університеті дати виклад для викладачів і студентів - кандидатів і докторантів відділів історії, політичних наук, славістики, соціології та економії про сучасні відносини в СРСР, зокрема в Українській РСР. Темою викладу д-ра Маркуся, професора політичних наук у Льойольському університеті в Чикаґо, ЗСА, була „Аналіза незадоволення в сучасній Україні".

Проф. Маркусь вказав на відмінність пророди спротиву в Російській Федеральній Республіці, що має більше характер гуманноконституційної натури, від спротиву, що поширений в Україні й інших неросійських республіках СРСР, де цей спротив крім повищого, є в першій мірі проти русифікаційної політики централізму, культурного нищення й економічної експлуатації цих республік. Отже всі ці компоненти національного життя даних націй є заанґажовані в цьому русі. Доповідач зупинився над поодинокими виявами неспокою, який підтримує стабільність цілої машини, що держить Союз в одному цілому. На думку проф. Маркуся СРСР вже не є динамічною силою, і він радше йде по похилій площі вниз; він держиться силою терору, і як довго такий стан може існувати, на думку доповідача, важко з якоюсь приблизною точністю передбачити. В усякому разі не всі потягнення центрального московського апарату кінчаються успішно, часто вони змушені робити невигідні уступки.

Доповідач ілюстрував свій виклад різними матеріялами офіційними й неофіційними. На цей виклад прибули кореспонденти від англомовних вінніпезьких щоденників: „Вінніпеґ Фрі Пресс" і „Вінніпеґ Трібюн", які наступного дня подали обширні коментарі й цитати з цього викладу.

Після доповіді відбулася дискусія й запити. Предсідником був професор Дейкок, професор політичних наук іголова Інституту Східньоевропейських Студій при Маннітобському університеті.

Н. Н.

Новий залякувальний судовий процес в СССР

Московська „Правда" з 8 вересня помістила вістку під наг. „Розплата, із залі суду". Повідомлено, що до російського міста Пскова привезено „групу зрадників родіни, фашистівських карателів, які вчинили важкі злодіяння на псковській землі під час гітлерівської окупації". Перед судом у Пскові поставлені громадяни Естонської ССР, за словами „Правди", „члени естонського з'єднання важких кулеметників, зформованого на самому початку війни в місті Тарту". Підсудні „скривались у різних містах Естонії", але тепер „органи державної безпеки знову звезли в одно місто групу злочинців. Їх семеро: Піїглі, Юксаар, Вескі, Лумісте, Танґ, Пупарт, Соер". Газета подає, що вони мали б розстрілювати не лише комуністів і комсомольців, а навіть „маленьких дітей". Наведено кілька прикладів з приписуваних дій названим особам, але ті приклади всі з 1941-42 років, себто від часу приписуваних обвинуваченим дій проминуло вже майже 30 років. „Правда" повідомила, що судовий процес розпочався 8-го вересня, в день публікації вістки, і що „фашистівських виродків чекає справедливий вирок".

„УКРАЇНСЬКІ ЗАПОРОЗЬКІ КОЗАКИ" ВИСТУПАЮТЬ В АЗІЇ

Мельборн, Австралія. — Брати Микола, Богдан і Святослав Майно та Ганя Цибульська, які творять танцювально-співочу групу, відому в Австралії як „Українські запорозькі козаки" відлетіли з Мельбону до Тайленду для низки мистецьких виступів. Потім вони виступатимуть у Манілі, Сінґапурі, в Індонезії, в Японії, маючи підписаний семимісячний контракт. „Українські запорозькі козаки" виступають в козацьких одягах, з шаблями, але до танцю приграють собі на ґітарах, бо це тепер найбільш популярний серед молоді, також і в Азії, музичний інструмент. Вони популяризують українські танці й ім'я у світі, часто виступають на телевізії в Австралії.

МОЛОДІ СУМІВЦІ — СУМІВЦЯМ

Торонто. — Під час таборування сумівської молоді на оселі „Веселка" цього літа чотири дівочі курені юних сумівок зайнялися збіркою грошей між подругами, відмовляли собі купити чоколядки тощо" так вони назбирали 44 дол. 73 центи й вислали їх до Арґентини й Бразилії, щоб там бідніші двоє сумівців могли собі купити уніформи. Вислано також листи - привіти на табори в Англії, Бельгії, Франції та Зах. Німеччини. Під час таборування на оселі „Веселка" виходила силами молоді таборова газетка, яку редаґували Ігор Мірчук і Леся Бандера.

Українська фірма в Клівленді виробляє шкільні шоломи, пропонує українським школам

Клівленд, Огайо. — Заснована в Клівленді „Дарка Корпорейшен" для випуску твердих шкільних шоломів, що їх носять школярі ,які стежать за ладом у школі та при переходах вулиць, за короткий час здобула надзвичайну популярність. На фірмовому значку бачимо зображення лицаря на коні, в українській шапці, з топірцем у руці, з виразним знаком українського тризуба біля сідла. Фірму заснували пп. Роман Шуст — президент, Петро Бойко — віцепрезидент і його кузин Андрій Бойко — скарбник, він же є адвокатом у Парма, Ог. „Дарка Корпорейшен" випускає міцні шкільні шоломи різних кольорів та з різними знаками на них. Велике запотребування мають шоломи з зображенням віце-президента уряду ЗСА Спіро Еґню, шоломи з зображенням зоряного американського прапору. державних знаків ЗСА й ін., але є й запотребування на шоломи із знаком „миру". Газета „Клівленд Прес Ділер" помістила репортаж Сузанни Странеген про працю фірми „Дарка Корпорейшен", повідомляючи, що замовлення надходять дуже великі, але президент фірми сказав, що їх усі буде вчасно виконано. Одна фірма мила спроваджує собі шоломи з зображенням Спіро Еґню — у них вона продає відразу 6 шматків мила; банк із Окленду, Каліф., замовив собі багато шкільних шоломів з американським прапором і знаком „миру" й дарує їх своїм клієнтам, залежно, хто що любить; багато автомобільних клюбів у Америці замовили собі тверді шоломи й роздають їх шкільним дітям, які патрулюють при переході вулиць, і т. д. Про фірму вже передавали місцеві радіостанції, телевізія, також і в Зах. Европі.

Дирекціям Рідних Шкіл та Шкіл Українознавства в ЗСА особливо цікаво й приємно буде довідатись, що ця фірма, створена українськими людьми, дала безкоштовно забезпечні тверді шкільні шоломи для патрулів в українських школах у Пармі та подарує такі шоломи кожній українській школі в ЗСА, яка до фірми звернеться листовно в цій справі. Писати на адресу:
Mr. Roman Szust, President
"DARKA Corporation"
12305 Grimsby Ave.
Cleveland, Ohio, 44135.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ВЕРЕСНЯ 1970 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Повакаційні збори Б-ва св. Миколая — 5 Відд. о год. 7-ій веч. при 37-09 31st Ave. Проситься чл. прибути. Пригадується всім, хто хоче їхати 4 жовтня 1970 р. автобусом на Союзівку, нехай зголоситься на зборах і зареєструється на автобус. — М. Хоманчук, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1970 р.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Квартальні збори С-ва Любов — 37 Відд. о год. 2-ій по пол. На порядку: звіти Управи, Контрольної Комісії та Делегатки й інші важні справи. — Анна Гнатюк, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Збирання чл. вкладок від членів Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. від год. 3:30 по пол. в Укр. Ам. Клюбі при 817 Линн Аве. Проситься вирівняти вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Загводський, кас., Д. Мушастий, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, Ч. 6431. Наомі погоджується на лікування в Момбаі

Сотник Дикий Кіт, Наомі, є свідком, як лікуючі мужі вміють користуватися тими чудесними ліками! Він бачив, як вони вилікували вмираючих дунів впродовж нечисленних годин!

Якщо Меду і Момбаі кажуть, що вони можуть вилікувати твій параліч, то ти повинна дозволити їм спробувати, без уваги на те, що думає доктор Доміні!

Гаразд, Тарзане! Як ти так вважаєш і сотник Дикий Кіт так уважає, то скажи Момбаі, що я готова!